

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Csongrád, Károlyi-köz 3. sz. hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

KIADÓHIVATAL:

Csongrád, Károlyi-köz 3. sz. hová az előfizetések, hirdetések és nyilvtéri közleményeket jutányos árákért vesz fel a kiadóhivatal.

Felelős szerkesztő és kiadó:

id SZILBER JÁNOS.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 8 korona. Fél évre 4 korona. Negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Hirdetéseket és nyilvtéri közleményeket jutányos árákért vesz fel a kiadóhivatal.

Halottak napján.

És élet pezsdül a holtak zajtalan birodalmában és megelevenül a csendes temetőkert, a borongó emlékezés e szomorú napján. Bus emberek csüggedt léptekkel, sápadt arccal és könnyező szemekkel járnak-kelnek a néma hantok, nesztelen sírok között.

E nap kizárólag a halottaké, akik kedvesek, drágák és szentek előttünk. Elzarándokolunk sivár országukba, felkeressük hangtalan magányukban s koszorúkkal borítjuk rideg hantjaikat s meggyújtjuk lelki üdveikért a mécesest...

Ott térdelünk a csupasz rögön, szeretteink sirnyoszolyái mellett, bocsánatkért esdekelve, amiért tán életükben megbántottuk őket; ott térdelünk a süppedt sír fölött, igaz könnyeket ontva, áhítatos fohásban könyörögve az Urhoz, hogy nyujtsa enyhületet, vigaszt, adjon gyógyító irt, malasztot.

Mily beláthatatlanul nagy választó fal áll az örök pihenők nyugalmas világa és az élők lármás birodalma között. Künn az élet forgatagában mily gyarlók, kapzsiak, hálátlanok és önzők az emberek.

Be más a halottak nesztelen országa! A néma temető a hamisítatlan

egyenlőség, a valódi demokrácia végtelen birodalma. Az egyedüli hely, hol megsemmisül, elenyész megannyi baj, bánat és keserűség, hol az emberi gyengeségek, kicsinyességek, gyűlölködés, kufárkodás, irigység és álszenteskedés a semmiségbe vesznek, hol a leggyámoltalanabb, legszegényebb ember egyenrangú a leggazdagabb, legtekintélyesebb ural.

Az örök pihenők egyszerű birodalmában láthatjuk, érezhetjük, hogy minő kicsiny az ember és minő nagy az Isten. Csupa fájó, tépő, bus gondolat forr az agyban, merő bánatos, facsaró, marczangoló érzés dul a szivben. Szüntelenül, mintegy lidércnyomásmásként, előttünk lebeg sorsunk vigasztalan jövője, a nagy vég, hol meg kell állanunk... Érezzük végig borzongani testünkön, lelkünkön az elmulás leheletét, suhogó szelét... és egyre emlékezünk az elmúlásra, életünk méla akkordjára, a halálra...

Bár a boldogságból, örömből nem is egyformán jut ki részünk: a bánat, a fájdalom, a szomorúság összehoz, együvé kapcsol bennünket. A búban, gyászban nincs különbség közöttünk, lett legyünk bár földhöz ragadt koldusok, avagy fényes paloták hatalmas

urai. A halál nem ismer rangot, polcot, osztályt és fokozatot. Egyképen bánik velünk, irgalmatlanul, kérlelhetlenül.

Szeretteink hantjai mellett tanuljunk Istent félni és embert becsülni. Az Urba vetett szilárd hit és bizalom, a felebarátok iránti nagy szeretet edzi a szivünket, aczélozza a lelkünket. Szünjön meg az örökös ádáz tusa, elkeseredett háboruszkodás, amit egymás ellen folytatunk a betéví falatért. Legyen vége a testvérharcznak, kenyéririgységnek. A hafárt nem ismerő egoizmus, az egymás ellen való áskálódás helyébe lépjen az irgalom, a könyörületesség, az önbálványozás, kajánkodás nyomába térjen a szánalom, a humanizmus. Legyünk egyenesek, nyitlak és őszinték. Tiszteljük és szeressük egymást és ezt tartjuk be a nap-nap utáni életben s ne csak akkor kezdjen ez nézetünk ké lenni, mikor egyazon fájdalom, egyazon bánat, egyazon érzés hoz össze bennünket. Maradjunk mindenkor a mellett, hogy felebarátainkat tisztelni szeretni és becsülni kell, mert a földi életünk nem nyulik a végtelenségbe, a halál bennünket is megállít utunkban.

Féljük Istent és szeressük ember-

A TISZAVIDÉK EREDETI TARGÁJA.

A kincstári gyerek.

Irtá: Balassa Sándor.

A kisvárosban nagy szenzációról csipelték a verebek. Olyan szenzációs volt az eset, a melyhez hasonlóra még a legvénebbek se emlékeztek. Két nap óta egyébről se lehetett hallani, mint arról, hogy Gruber főhadnagy és Radácsi hadnagy másnap reggel párbajt vívnak, még pedig a legsúlyosabb feltételekkel. Mindenki kíváncsi volt a párbaj lefolyására, de még inkább az egész ügy keletkezésére. Beszéltek mindenről a mit csak a kisvárosi pletyka a szárnyára kaphat, ámde az igazi okot senki se tudta. Természetes, hogy asszonyt is bele keverték a pletykába.

A sok találgatásnak nem volt vége. Ha két ember összejött az utcán, rögtön azzal kezdte a szót:

— Ne fogadjunk, én tudom mi a párbaj oka.

— Tudom én is — mondta rá a másik.

Aztán egyik is másik is elmesélte a saját kombinációját, a melynek igazságára mérget vett volna.

A párbaj előtt való estén zsufolva volt az „Elite” nevet viselő kávéház. Klein ur a

kávés azt se tudta, hová tegye azt a sok vendéget, mert nem volt az ilyen tömeges látogatáshoz hozzá szokva. Annyi asszony leány foglalt helyet a márvány asztalok körül, hogy szinte a fővárosban képzelte magát az ember.

És a sok népet kíváncsiság hozta a kávéházba. Azt hitték, hogy a tiszték törzsasztala körül szó fog esni a párbajról s egy két elleset szóból megtudhatják az igazságot.

A hetilap szerkesztője is ott ült egy sarokban a legkomolyabb érczelal szürcsölte a feketéjét és úgy tett mintha legkevésbé érdekelné a dolog. A legnagyobb vonzarantiával szólította magához a pinczért és képeslapokat kért, a melyekbe hamarosan elmerült. A hatalmas vendégsereg most már nem a tiszték asztalát kísérte figyelemmel, hanem Bagosit a szerkesztőt. Egy két ur felállott az asztal mellől és félig meddig bátortalanul közlekedett az újságíróhoz. — Ha a szerkesztő ur nem veszi rossz néven — kezdte a szót az egyik, — úgy bátor volnék megkérdezni, vajjon nem méltóztatik-e tudni a Gruber főhadnagy dolgát. Tetszik tudni az asszonyokat nagyon érdekl a dolog. — Bagosi jelentőség teljeseo mosolygott. — Önök a párbajra kíváncsiak? No hát az reggel fog lefolyni a csalitban. Az okát tudom ugyan, de nem mondhatom meg, mert tetszik tudni a tiszt urak zokon vesz ik az ilyesmit. Azon-

ban a hölgyek kedvéért esetleg megírom lapomban.

A kávéház ezután lassan ürülni kezdett. Éjfél felé már csak Bagosi volt a kávéházban és néhány törzstiszt. Egyszere felnyit az ajtó és Schopek ezredes, meg több tiszt léptek be. Egyenesen a Bagosi asztalához mentek, s bemutatkozás után, helyet foglalva az ezredes kezdte meg a szót.

A szerkesztő urat egy nagy szivességre akarjuk kérni. Azt hiszem kedves Bagosi ur tud arról a sajnálatos incidensről, a mely néhány nap óta az egész várost foglalkoztatja. Az eset nagyon jelentéktelen, mind össze azaz érdekes benne, hogy két jóbarát a Gruber főhadnagy és a Radácsi hadnagy párbajt vívnak. Minthogy azonban ma már olyan sok félet beszélnek az affér okáról, hogy abból a tisztikarnak is kellemetlensége lehet; — arra akarom kérni a szerkesztő urat, ne tessék megírni az egész esetet lapjában. Összeveszték a jó fiuk és párbaj után kifognak békiülni, ez az egész. Gruber főhadnagy sértette meg Radácsit, azt mondta neki; te kincstári gyerek! Önök mi különöset se találnak ebben, mert hiszen nincs is benne semmi, ámde e három szónak meglepő értelme van. Ha figyelnek elmondom a „kincstári gyerek” szó értelmét.

Évekkel ezelőtt történt. Éna kkoriban százados voltam és elhihetik sokkal fiatalabb

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZÜ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

társainkat, akkor majd megnyugszunk az elmúlás szomorú gondolatába, s akkor majd vigaszt találunk az isteni ígében, hogy:

Föltámadunk!

= **Hazaifias kegyelet.** Évről-évre megünnepelte a nemzet a márczius 15-ikét; de elfeledkezett azokról a hősokról, akik vérüket ontották és harcoltak a magyar szabadságért. Most végre megmozdult az ország, a nemzet lelkiismerete ébredni kezd és Csongrád város közönsége hazafias érzéséről tesz tanuságot, hogy megünnepelni akarja ma — a 48-iki hősokek emlékeztét. A csongrádi ifjúságot illeti meg a kezdeményezés érdeme, hogy a mai gyászünnepeknél magyaros jellegű, hazafias érzést, nemzeti jelentőséget adjunk ezután, mindig... mert hiszen annyi mártírja egy nemzetnek sincs, mint a magyarnak. Az ünnepies sirkoszoruzásról a rendezőség a következőkben értesítette a közönséget falragaszok útján: **Polgártársak!** Az 1848-iki dicsőségteljes szabadságharcz felejthetetlen bajnokainak Csongrádváros hazafias közönsége minden évben kegyelettel adózott, — őszi hervadáskor, a halottak emlékének napján kivonult a temetőbe, hogy azoknak sirját megkoszorozza. Most a nemzet nehéz küzdelmének idején, az emlékezés, a kegyelet érzelmei sokkal mélyebben hatnak lelkünkre, ha a nemzet nagy halottainak, örökké emlékeztető szabadsághőseinek küzdelmeire gondolunk. Csongrádváros hazafias ifjúsága ez eszmék hatása alatt elhatározta, hogy az 1848-ik szabadságharcz vitéz hőseinek emlékére, folyó 1903. évi november 1-ső napján, (vasárnap) délután fél 4 órakor az eddigieknél nagyobb, lélekemelőbb ünnepet rendez, kivonul a temetőbe s megkoszorozza a szabadságharczosok siremlékét s hirdeti a dicső apák unokáinak, hogy méltók legyenek elődeik vitézségéhez. Az ünnepély megtartására a gyülekezés délután fél 3 órakor a Kossuth-terén lesz, ahonnan a helybeli első zenekar kísérete mellett nemzeti színű lobogók alatt a Főutcán át kivoul a menet a temetőbe, hogy lerója kegyeletét ama félistenek emlékére, akik piros vérük hullásával termékenyítették meg a szabad haza földjét. Jöjjetek

mint most. Hideg szeptemberi estén együtt volt az egész tisztikar az étkezdében. Oly pompásan mulattunk, hogy észre se vettük, hogy az idő már csak nem az éjfélnél közeledett. Ekkor aztán jól emlékszem, egy derék bajtársunk, talán emlékeznek is a nevére, Rodesta százados azt ajánlotta, hogy menjünk a kávéházba, a hol esetleg folytatjuk majd a beszélgetést. Ugy is tettünk, felkötöttük kardjainkat, felöltöt huztunk magunkra s haladtunk ki a kaszárnyából. Szegény Rodesta, hetekkel ezelőtt halt el, emlékszem, velem jött ki a kapun. Mi mentünk előre. A mint a küszöbre léptünk, valami puhába botlottunk bele. Én eleinte félre akartam rúgni, de ő így szólt hozzám: — Megállj csak komám, hadd nézem meg mi az ördög van a lábunk alatt? Azzal lehajolt s felvette a tömeget. Mit gondolnak mi volt az? Nem is hiszik, pedig tényleg az volt. Egy polyás baba. A mikor Rodesta kapitány felvette sirni kezdett, de olyan keservesen, hogy még most is ellágyul a szívem. Szép arcú kis fiu baba volt. Persze meglepődünk ezen a leleten. Nem tudtuk mit csináljunk vele. Rodesta a világerő se adta volna ki a kezéből. Ekkor aztán úgy, a hogy kijöttünk az étkezdéből, vissza fordultunk s tanácskozni kezdtünk az apróság sorsa fölött. Ugyan kié lehet, ki az apja, hát az anyja? Hamarosan nem tudtuk mit tegyünk vele. Az édes kis fiu persze bögött a hogy csak tudott. Rodesta

el mindnyájan, tegyük méltóvá ünnepeinket a hősokek dicső emlékéhez. A rendezőség. Program: I. Hymnus. Énekli: A csongrádi daloskör. II. Ima. Tartja: Fldő Porubszky József plébános úr. III. Szavalat. Előadja: Draskovics Andor ur. IV. Gyászbeszéd. Tartja: R. Papp Miklós ur. V. Szózat.

A Duna-Tisza csatorna.

(A «Budapesti Hírlap» október hó 27-iki számából vesszük át e közérdekű cikket. Szerk.)

(B.) Mátyás király kedves eszméje: a Pestről kiinduló Duna-Tisza csatorna egy idő óta újból foglalkoztatja az elméket. A mesterséges viziutak kérdését tárgyaló nyilvános vitaközlések során nemrég minden részről elismerték, hogy ennek a csatornának a megépítése most már igazán szükséges és pedig nemcsak az Alföld és a főváros, hanem általában kereskedésügyünk erőteljesebb fejlődése érdekében.

Vizihálózatunk széttagolt állapota annyira szembeötlő, hogy nem is kell bizonyítgatni a jelentőségét egy oly összeköttetésnek, mely Budapesten vizuati csomópontot teremt s az ország keleti részét a nyugatival közvetlen kapcsolatba hozza.

Ezt a tranverzális viziutat évszázadon át sokféleképpen tervezték. Elvben már nem egyszer foglalt mellette állást az országgyűlés, sőt 1867-ben a 60 milliós költsön egy részét erre a csatornára szavazta meg. Dehát a vasutépítés akkor sürgősebb földadatnak látszott.

Sokszor dolgoztak ki már részletes terveket. Régebben Budapest-Szeged és Budapest-Szolnok volt a két ellentétes főirány. Nemcsak a kormány, hanem magánvállalkozók is próbáltak újabb tervezetésekkel szerencsét; a duna-tisza közti érdekelttség részvétét azonban nem sikerült fölbresztetni. Az érdekelt vidék ma sem mozog még; csak a földek ára emelkedett arra felé, a merre a tervező mérnökök a csatorna tengelyének (mert ilyen is van), az irányát kitűzték.

A legújabb tervek, melyeket a közelmúlt öt esztendő alatt dolgoztatott ki a kormány, most a kereskedelemügyi miniszteriumban várják a föltámadást.

Ezek szerint a csatornát Budapest-Csongrád között lehetne legcélszerűbben megépíteni azért, mert a szolnoki iránynak Czegléd körül magaslatok állják útját, a szegedi irány pedig jóval hosszabb.

Budapest és Csongrád között a tervezett csatorna fővonalának irányában csak 147 kilométer a távolság és nincsennek terepakadályok, sőt természetes folytatása is lesz a csatornának kelet felé a Körös folyón, melynek hajózhatóvá tételén a földmívelésügyi miniszterium közegei már dolgoznak is. Ha a szükséges földterületet mai értéküknek megfelelő árban ki lehetne sajátítani, a csatorna-építés nem kerülne föbbe negyvennégy millió koronánál.

A csatorna Budapesttől Harasztig a soroksári dunaágban, azontul pedig Alsó-Némedi, Butyi, Ürbő, Geszér-Adacs, Szabadszállás, Fülöpszállás, Baláss rétjei Izsák, Orgovány, Bugacz-Monostor és Félegyháza mellett haladna Csongrádig s ott a város fölött vezetne a Tiszába. Harasztitól Csongrádig az ásott csatorna hossza 133 kilométer, Harasztitól Budapestig a soroksári ág 14.6 kilométer; a budapest-csongrádi viziut tehát 146.6 kilométer lesz. Tudvalevőleg ez a viziut ma a Tiszatorkolaton át 710, a Ferenczcsatornán át pedig 536 kilométer. Jelentékeny utróvidítésről van tehát szó s a csatorna a vizszállítás mai költségeit 75—80 százalékkal fogja csökkenteni.

A budapest-csongrádi főcsatorna tervein kívül a kereskedelemügyi miniszterium közegei még két mellékcsatorna terveit is kidolgozták.

Egyik a monostor-szegedi 67.5 kilométer hosszú csatorna, mely Pusztamonostortól, Jász-Szent-Lászlón, Kisteleken át a Csengele és Balástya

kapitány, hogy a helyzetén könnyítsen feloldotta a pólyát. Ott egy összegőnyölt papir lapot talált a melyen ennyi állott:

«Tiszt urak! Az önök kezébe teszi le e fücska sorsát a világ legszerencsétlenebb asszonya.» Semmi több nem volt a papíron, a melyből esetleg az anya kilétére következtethetünk volna. Gondolkozni kezdtünk, hogy mit csináljunk. Végre Rodesta kapitány szólalt fel. Fiuk — kezdte, — ez a kis baba kaszárnya gyermeke lesz. Pénzt rakunk össze, a melyen felneveljük és kitanítjuk. Ugy is történt. Megindítottuk a gyűjtést, a mely elég szép eredményű volt, azután a tisztiz kaszinó mellett berendeztünk neki egy kis szobát, a hol egy öreg asszony valami Poroskáné nevű dajkálta nevelte a kis kincstári embert.

Mikor nagyocská lett, iskolába, majd pedig katona iskolába jártunk és onnan kikerülve lett belőle az a hadnagy ur, a kinek neve Radácsi Imre. Ugye meglepő, — folytatta az öreg ezredes. Ugye nem hitték. Radácsi hadnagy ismeri az élete történetét. Én mondtam el neki, mert a tisztiz karban egyedül én tudtam körülményesen, meg Grüber főhadnagy a kinek még a szegény Rodesta kapitány mesélte el a mikor azelőtt sok évvel elhagyott bennünket. Persze fáj neki, ha a szemére vetik a származását. No de hiszen az nem történt még soha, hogy valaki felhozta volna.

Én szentül megvagyok győződve, hogy Grüber csupa szeretetből mondta neki.

— Te kincstári gyerek!

Nem akarta megsérteni, hiszen nem volt oka rá; meg aztán a mint látják, azon este óta, leszámítva a katona iskolában töltött éveit, itt élt köztünk. Ismer bennünket. Urak higyjék el nekem jobban fáj ez az egész affér, mint Radácsinak s most a párbaj után arra kell törekednünk, hogy a két jó fiut újra össze hozzuk. Ez kötelességünk és meg is tesszük.

A tisztiz és Bagosi szerkesztő elérékenyülve az ezredes leleplezésétől sokáig nem tudtak szóhoz jutni.

Az asztal társaság ezután még egy kevés ideig együtt volt, s aztán némán, kezet szorítva hagyták el a kávéházat.

A kisváros közönsége pedig, minthogy a helyi lapban nem volt megírva a szenzációs párbaj oka, szentül megvolt győződve arról, hogy az «elhallgatás» azért történt, mert egy széles körben ismert uriaszonymról volt szó.

kapitányságokon keresztül a dorozsmai forgó-zombai tanyasor mellett haladna s a Maty-éren vezetne Szeged alatt a Tiszába. Ez a mellécsatorna huszonhat millió koronába kerülne s a szeged-budapesti viziutat, mely ma a Tiszatorkolaton át 637, a Ferencz-csatornán át 435 kilométer, — 177.9 kilométerre rövidítené.

A másik mellécsatorna Félegyháza és Kecskemét között épülne 24.2 kilométer hosszban öt millió korona költséggel. Ez által Budapesttől Kecskeméttől 146.9 Kecskeméttől Szegedig 104 és Kecskeméttől Csongrádra 49.1 kilométer hosszú viziut létesülne.

Bármennyire alkalmas végpontok is Szeged és Kecskemét, nyilvánvaló, hogy a tervezett mellécsatornák megépítése egyelőre másodrangú feladat; mert Szegedig a főcsatornának amugy is folytatása fog lenni a Tisza folyó, Kecskemétnek pedig a vízi forgalomba való bevonása főként helyi érdek s a tervezett mellécsatornát Kecskemét utóbb maga is megépíti. Országos érdekűnek ma még csakis a budapest-csongrádi fővonal tekinthető, mert erre a tranzverzális viziutra ugy a közforgalom, mint az államvasutak pénzügyi helyzetének javítása szempontjából is szükség van. Mihelyt a Duna-Tisza csatorna egységes viziuthálózatot létesít, módunkban áll azt a tömegáru, melyet a vasut ma kedvezményes díjtételek mellett veszteséggel szállít, a vasutról a viziutra áttéríteni s ez által a vasutak tiszta jövedelmét fokozni.

Mindenesetre jóval kevesebbet fogunk azontul az államvasuti czimletekre egyéb állami jövedelmekből ráfizetni, mintsem a mennyibe a csatorna építési tökéjének amortizációja s a csatorna kezelése és fönntartása kerülni fog.

Ha a csatorna építése 50 millió koronába kerülne is, a kamatozásnak és törlesztésnek (4 százaléka) évi két millió korona felel meg. A fönntartásra és kezelésre számított fél millió koronával tehát évi harmadfél millió korona teher hárulna.

Ezzel szemben adatokkal igazolták, hogy a csatorna évi forgalma rövid idő alatt el fogja érni az évi két millió tonnát, mert gabonaneműekben is egy millió tonnára becsülhető az a mennyiség, mely a Tiszavidékről a csatornán talál olcsó utat a budapesti piacra és tovább nyugat felé; pedig a gabonánál jóval nagyobb szerepet fog játszani a csatorna forgalmában a tömegáru (fa, kő, szén, trágya, takarmány, tőzeg, építéssanyag, ipari nyers anyagok, bányatermékek, gazdasági és kerti termények).

Ha pedig évi két millió tonna áruforgalom lesz a csatornán, akkor akkor már a tonnánként számítható átlag egy filléres illeték is három millió korona jövedelmet hajt: fél millióval többet, mint a mennyi az építési töké annuitásának s a kezelési és fönntartási költségeknek fedezetére szükséges. A Duna-Tisza-csatorna építése tehát közvetlenül is jövedelmező vállalkozásnak látszik s mivel az érdekelt viszonylatokban a vasuti tarifakedvezmények megszüntetése által az államvasutak

jövedelemhiánya is körülbelül 4—5 százalékkal csökkenthető s ezenfelül a csatornának a gazdasági élet fejlesztésére irányuló elmaradhatatlan hatása első sorban az adóalap gyarapodásában, tehát az állami jövedelmek fokozódásában fog nyilvánulni, igen valószínű, hogy ez a mesterséges viziut, — a magyar Mittelland-csatorna, — háromszorosan meg fogja téríteni az államnak, a mit beleruház.

De hát minden emberi számítás megbízhatatlan. Föl kell tennünk azt az eshetőséget, hogy a befektetendő töké talán nem is fog jövedelmezni. Meglehet, hogy az állam nem fog illetéket szedni, vagy nem fejlődik ki a vélt forgalom s az államvasutak jövedelemhiánya sem csökken, az adóalap pedig nem gyarapodik. Még akkor is joggal állítható, hogy a csatornába ruházott töké gazdaságosan lesz elhelyezve; mert évi harmadfél millió koronát bőven megér az államnak az, hogy Budapest Béccsel szemben a magyar viziuthálózat középpontjában a dunai kereskedelemnek főpiacza marad, hogy a magyar viziuthálózat egységes és teljesítőképes lesz s megmentül a tömegárunak az a roppant mennyisége, mely ma holt kincs, mert a szállítás költséges volta miatt nem mozgósítható, nem értékesíthető. Sok milliót fog az érni, ha a vízforgalom lendülete, a tömegáru forgalma új kereset-forrásokat nyit és eleven gazdasági életet teremt. A mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi fejlődés nyomában keletkező nagy forgalomnak főéletere pedig az ország szívéhez vezető Duna-Tisza csatorna lesz.

Ezt a tranzverzális viziutat, melytől természetes viziutaink használhatósága függ, nekünk tehát okvetlenül meg kell építenünk tekintet nélkül a vállalkozás jövedelmezőségére azért, hogy az ország keleti és nyugati fele olcsó utat találjon egymáshoz a hiányok és fölöslegek kiegyenlítésére, meg kell építenünk még akkor is, ha száz millió koronába kerül.

UJDONSÁGOK.

— **Ármentesítő társulati közgyűlés.** A Csongrád sövényházi ármentesítő és belviszabályozó társulat október hó 29-én tartotta meg évi rendes közgyűlését a község háza tanácstermében. A közgyűlés tárgyaitak nagyrésze minden vita nélkül fogadtatott el vagy hagyatott helyben. Körmendy Zsigmond társulati alelnök lemondását sajnálattal vette tudomásul a közgyűlés s eddigi ügybuzgó ténykedéséért jegyzőkönyvi köszönettel adózott. A lemondott alelnök helye a jövő évi február havi közgyűlésen lesz választás útján betöltve. Az időközben megüresedett választmányi tagságra egyhangulag Basa János felgyői tisztartó választatott meg. A közgyűlés d. e. 11 órakor ért véget.

— **Uj mérnök.** Kaszanitzky Ferenc műegyetemi hallgató a napokban tette le a budapesti műegyetemen a második mérnöki szigorlatot jó sikerrel. Az új képesített mérnök, kezébe kapva az oklevelet, néhány havi időre pihenni jön családjá körébe. Midőn örömmel regisztráljuk a hirt, szívből kívánunk szerencsét pályája sikerdus folytatásához.

— **A póttartalékosokat behívják.** A katonai vezetőséget nagy zavarba ejtette az ideai sorozás elmaradása. A harmadévet kiszolgált katonák visszatartásával akarták pótolni az ideai ujonczokat, de mivel január

elejére sem lesz regruta, be fogják hívni a póttartalékosokat. A honvédelmi miniszter már értesítette a hadkiegészítő kerületeket, hogy az 1893. 1895-és 1898. években szolgálatban volt póttartalékosokat január elsejére fegyvergyakorlatra hívják. Ezeket az évfolyamokat az 1894. 1896. 1897. és 1900. évi póttartalékosok fogják követni, ha a válságot ez ideig véglegesen meg nem oldják. A visszatartott katonákat ez év december 28-án szabadságolják.

— **Sziven szurták.** Csak nem rég nyílt meg a vasúthoz vezető ut mentén a Bernát Antal bordélyháza. Azóta a csendes, nád-fedeles házikó állandóan hangos volt; az éjjeli mulatók kedvelt otthonává lett az azelőtt csendes fészék. Vig muzsika, tivornyázó alakok kurjongása hasította a füsttel telt szoba levegőjét, hogy a szomszédok nem nyugodhattak mint eddig éjjeli pihenésüket. Október hó 26-án hajnalban is vigan járta a mulatozás, mikor Domokos György társaival beállított az éjjeli házba. Mikor az új vendégek bejöttek, egy pillanatra elnémult a hegedű hangja s a belépők »haragosa« beljebb nyitott a belső szobába, hogy tért engedjen az ujonnan érkezett vendégeknek a mulatozásra. Domokos azonban a belső szobába is követni akarta társaival ellenséges viszonyban álló barátjukat. Ekkor Bernát utját állta Domokosnak, hogy oda ne menjen, hanem mulasson ha akar a külső szobában. Domokos ekkor éktelen káromkodások közt zsebéből bicskát rántott elő, melylyel háromszor Bernát testébe szurt. A harmadik döfés okozta Bernát halálát, mely őt szíven találta. Az életerős, javakorát élő Bernát 37 perci vergődés után kilehelte lelkét — hogy a vig fészékből az örök pihenés honába költözzön. A meggyilkolt orvosrendőri vizsgálata másnap tartatott meg, mely után temetés nagy részvét mellett tartatott a rom. kath. egyház szertartásai szerint. Domokos önként beismerte tettét, mely után a kir. járásbíróóság ideiglenesen szabadságolta.

— **A népfelkelők szemléje** mint már lapunk előző számában jeleztük, október hó 26—30-ig tartatták meg a község házában. A szemlélet Brinzey Arthur 46. gyalogezredbeli százados vezette — ki nem csak jó katonának, de előzékeny uriemberként járt el hatáskörében.

— **Hidátadás.** Két éve épülő új tiszai vashidunkat november hó 3-án adják át a forgalomnak, mely alkalomra miniszteriumból is több előkelőség fog leutazni a hidátadásra.

— **Mindszent vasárnapja.** Mindazon üzletek, ahol gyertyát és koszorút árulnak november elsején, azaz vasárnap egész nap nyitva tartható.

— **A féláru vasuti jegyek.** A féláru vasuti jegy váltására jogosító arczképes évi igazolványok az 1904. évre idejekorán leendő érvényesítésük végett a magyar királyi államvasutak igazgatóságához (VI. ker. Andrassy-ut 73—75. sz.) már most beküldhetők, azok az igény jogosultak pedig, kik a f. évben ily igazolvány birtokában nincsenek, de ilyet az 1904. évre váltani kívánnak, az igazolvány kiállítását ugyancsak már most kérelmezhetik. Nehogy tehát az igazolványok érvényesítése, illetve az új kiállításuk körül késelelem merüljön fel: figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy az érvényesítés kieszközölését, illetve az új igazolványok kiállítását az előirt módon mielőbb kérelmezzék. A nyugdíjasok lekhelyükre illetékes közigazgatási hatóság által nyugdíjas minőségüket és azt, hogy díjazott tisztséget vagy fizetéssel járó hivatalt nem viselnek, folyamodványaikon igazoltni tartoznak.

— **Levélpostai küldemények.** Folyó évi novemaer hó 1-től a m. kir. posta és távirida hivatalok a bérmentesítés nélkül vagy elégtelen bérmentesítéssel postára adott levélpostai küldemények (és pedig: levelek, levelező lapok, nyomtatványok, keresztöltésű küldemények, áruminták és üzleti papirok) után, a közönségtől vagyis a czimzetteltől a kézbesítés alkalmával beszedendő postai portó összegeket, ily nemű küldeményekre felragasztandó e czélra kiadott füzöld színű a porto összegének megfelelő értékű portójegyekkel tartoznak leróni. Folyó évi novem-

ber 1-től tehát a közönség az ily portójegyekkel el nem látott fentebb megnevezett levélpostai küldemények a portó kifizetése mellett átvettek, borítékát (burkolatát, vagy kereszt szalagját) további hivatalos eljárás végett bérmentesítetlen levélben bármely posta- és távirda igazgatóságához küldje be. Pénzeslevelek és csomagok után esedékes portó összegek ezentul sem fognak postajegyekkel leavatni.

— **Az ártézi kutak környékét** — rendőrbirtosi előterjesztésre — elhatározta a képviselőtestület rendbe hozni. E szerint a külső ártézi kut, életveszélyes vízvezető csatornáját be fogják burkolni s a belső ártézi kut környékén elposványosodott lapályokat feltöltetik.

— **Rabbi beiktatás.** A csongrádi izr. hitközség a Büchler Márton rabbi távozásával megüresedett rabbi állásra egyhangulag dr. Guttman Miksát választotta meg. Az új rabbi ünnepélyes beiktatása november hó 1-én tartatik meg, az ünnepélyességre a helybeli egyesületeket külön nyomatott meghívókon hívta meg az ünnepet ülő izr. hitközség előjárósága.

— **Zóna tánciskola.** Ilyen czímmel nyitja meg november hó 1-én tánciskoláját Deák Mihály táncztanító a „Magyar Király” szálloda külön termében. A tandíjak — zóna számítás szerint vannak — olcsók.

— **Karácsonyi házi- és népipari kiállítás Budapesten.** A házi- és népipari üzök figyelmébe. A szegedi kereskedelmi és iparkamara kerülete összes házi- és népipari vállalatának figyelmébe ajánlja az a kiállítást melyet az Alföldi tudóvész szanatórium javára rendeznek Budapesten, a régi képviselőház helyiségeiben. Kiválóan jó alkalom ez a házi és népipari készítmények megismeretetésére és értékesítésére, — melyeket a főváros közönsége bizonyára tömegesen fog vásárolni. A kiállítás, melynek ügyében minden fölvilágosítást készséggel megad a kiállítási iroda (Budapest, VIII. Sándor-utca, régi képviselőház épülete) december 1-én nyílik meg. A kiállításra szánt tárgyak részére, a m. kir. államvasutak vonalain és a kezelése alatt álló helyi érdekű vasutakon úgy az odaszállításnál, mint az esetleges visszaszállításnál 50 százalék díjmérséklés engedélyeztetett. A kiállításon a kiállított tárgyak után helypénz egyáltalán nem lesz fizetendő. A József főherczeg szanatórium egyesület a kiállításon eladott tárgyak vételárának 10 százalékát alapítókéje javára levonja. A kiállítási tárgyak őrzéséről a kiállítást rendező egyesület gondoskodik, de szabadságában áll a kiállítóknak is megbízottat küldeni.

— **Elrabolt cigányleány.** Mindszente lakik özvegy Rácz Istvánné Kurucz Katalin cigányasszony, akinek Mari nevű szép, 17 éves leánya márczius havában házvezetőnőnek állt be Kahódy Pál vásárhelyi lókereskedőhöz. A f. évi augusztus 26-án Kahódy beküldte a leányt Szegedre, hogy a kézműves bankban levő ezüstöráját váltsa ki. A leány eljárt megbízatásában és zsebében az órával a vasut felé tartott. Az Attila-utczába volt, mikor egyszerre egy ponyvafedelű paraszt kocsi állott meg mellette és két markos legény átnyalabolta, aztán feldobta a kocsiába. A leány sikoltani kezdett, de akkor az egyik legény kést rántott elő és a fülébe sziszegte: Ha kedves az életed, akkor hallgass! Az elrabolt leányt aztán hosszas kocsizás után a bácsmezei Sztanisics községbe szállították. Ott átadták egy középkorú paraszt embernek, aki elzárva tartotta és akiről csak most tudta meg, hogy Rácz Andrásnak hívják. A szegény öreg asszonyt a vásárhelyi lókereskedő értesítette a leány eltűnéséről és az öreg cigányasszony folyton sirva járkált Tari István járási főszolgabíróhoz és panaszkolta, hogy egyetlen Mariskája elveszett. A főszolgabíró meg is indította a nyomozást a maga hatáskörében, de persze eredménytelenül. A folyó hó 5-én aztán örömmel állított be Rácznéhoz a főszolgabíróhoz. — No, tekintetes ur, meg van már a leány. Azzal előmutatott egy levelet, amelyet a leánytól kapott s amelyben részletesen tudósította az elraboltatása történetéről. Együttal arra kérte az anyját, küldjön neki pénzt, hogy hazaszökhesen. Tary István főszolgabíró a leve-

let az iratokkal együtt azonnal áttette a szegedi rendőrséghez, minthogy a leány-szöktetés Szegedről történt.

— **Irtózatos tűz.** K. vidéki városban nemrég egy szeszgyáros háza kigyuladt. A tűzoltóság tilalma daczára a tulajdonos berohan a veszélyes tűzbe, hogy pénzesládáját megmentse. A hatalmas lángok és a türethetetlen füst azonban nem engedték, hogy a kétségbeesett ember a ház hátsó részében levő lakószobájába behatolhasson. Vissza kell térnie és mármár ingadozik alatta a roskadó épület, midőn szerencsésjére, kapaszkodás közben megakad az ajtóra szöveget levélszekrényben, melyet kezében görcsösen tartva, lezuhan a földre. Az irtózatos tűz egész vagyonát elhamvasztotta s nem maradt egyebe, mint az a pár értéktelen üzleti levél, mely a levélszekrényben volt és köztük Török A. és Tsa bankház, — Budapest, VI., Teréz-körút 46. sz. — levele, mely egy megújítási sorsjegyet tartalmazott. Még alig tért magához az óriási csapás hatása alól, midőn azon kellemes hírt hozta a tűz által szerencsétlenné tett és tönkrement gyárosnak a táviró, hogy a furcsa módon megmentett sorsjegy megnyerte a 600.000 koronás nagy jutalmat.

— **A ház és kert legszebb díszé** a szőlőlugas, mely csekély fáradsággal és még csekélyebb költséggel mindenütt létesíthető. A küküllőmenti Első Szőlőoltványtelep. Medgyesen (Erdély.) Felelősséget vállal az amerikai alanyon készült, teljesen fajtiszta tökéletesen forrott dus gyökérzetű csemege és borfajokért kívánatra ingyen küldi meg tanulságos és érdekes árjegyzékét készséggel szolgál mindennemű felvilágosítással és kezelési utasítással.

— **Férfiak ingyen kapnak gyógyszer** a legujabb találmányu, amely visszaadja az elveszett erőt. Mindenki aki érte ir, próbacsomagot száz oldalas könyvvel együtt, jól becsomagolva ingyen kap. Ez a legcsodálatosabb csodaszor, a mely már ezeket mentett meg, a kik ifjúkori bűnök következtében nembeli betegségben, syphilis és elvesztett férfierőben szenvednek. Ez oknál fogva az intézet rá szánta magát, hogy bárkinek ingyen küld egy csomag gyógyszert felvilágosító könyvvel együtt. Ezzel a háziorvossággal a betegség odahaza is gyógykezelhető és mindenki, aki ifjúkori bűnök folytán nembeli betegségben, eme gyöngeség vagy pedig chornikus betegségben szenvednek odahaza maguk kezelhetik magukat. Ez a gyógyszer azokra a szervekre hat, a melyeknek az erősödése szükségeltetik és csodálatos eredménnyel gyógyítja a már évek óta tartó betegségeket. Öregek és fiatalok a Stadte Medical intézetnek alulirt czímen irhatnak, a honnan a csomag haladéktalanul megküldetik. Az intézet elsősorban is azokat akarja megmenteni, a kik kezelétség végett nem hagyhatják el otthonukat. A próba szállítmány meggyőződést arról, mily könnyen gyógyítható meg e borzasztó betegség odahaza. Az intézet kivételt nem tesz, bárholnan irhat magyarul az orvosságért, mitőtök tartás mellett postafordultával egy gyógyszer szállítmány könyvvel mindjárt megküldetik. Irjon még ma. A szállítmány oly szépen van csomagolva, hogy annak tartalmát nem fogja senki sem kitudni. A levelet következőképpen kell címezni. Stadte Medical Institute, 6920. Elekron Buil-Sing' For-Wayne, Ind. America. Minden levelet frankirozni kell.

Anyakönyvi bejegyzések.

1903. évi Október 17—24-éig.

Születések: Vincze Anna, Keller Francziska Erzsébet, Kolompár Margit, Stampfer Mária, Szabó Erzsébet, Szabó János, Lantos Erzsébet, Félegyházi Kis Imre, Gál János, Csernus Ágnes, Kollát Magdolna Dragolovics Mária, Venczel János, Marik Pál, Gábris Erzsébet, Palásti Francziska, Kása Lajos, Táborosi Márta, Vincze Mária, Erki Szabó István, Hajdu

Sándor. Mészáros Imre, Hajdu Fereacz, Mészáros Valéria Erzsébet, Tandari Jenő Mihály, Német István, Szabó Farkas, Gubisi István.

Halálozások: Huszka Mária 22 éves, tüdőgümőkór. Palásti Rozália 82 éves, aggkor. Keller Mária 3 éves, vízfejűség. Atkari Illés 3 hónapos bélhurut. Bernát Antal 45 éves, belső elvérzés. Táborosi Márta 1 napos, veleszületett gyengesség. Szólik Mária 4 éves, tüdőhurut. Gyergyádas István 1 hónapos, tüdőhurut. Sinkó Viktória 4 éves, dermedés. Kacziba Anna 58 éves, gyomorrák.

Eljegyzések: Varga István, Pál Etellel. Bodor Mátyás, Sinkó Etellel. Tyukász János, Szógi Juliannával, Lantos Imre, Lovas Viktóriával. Pitrik László, Lekrinczki Rozáliával. Jasurda János, Sebők Fránccival. Gutpintér Pál, Pintér Juliannával. Nagy Pál, Tösmegi Juliannával. Lovas Mészáros István, Szabó Annaival, Maszlag Janos, Kása Etellel. Mucsi Imre, Baranyi Zsófiával. Mészáros Péter. Pál, Mészáros Piroskával. Deák Lajos, Kávai Erzsébettel.

Házasságok: Lajos József, Tóth Lidiával. Pitrik József, Szalinka Máriával. Keller István, Tóth Viktóriával. Kádár József, Turi Viktóriával. Fábian György, Sarusi Piroskával. Nagy István, Szabados Máriával. Blázsik Mihály, Tekulics Rozália Máriával.

Közgazdaság.

A talaj tápanyag-szükségletének meghatározásáról.

Talajaink termőképessége azok tápanyagtartalmától van függővé téve, amelynek fentartása és fokozása a gazda kezében öszszepontosul. A talaj tápanyagtartalma, tápanyaggazdagsága nem egy meghatározott fogalom annak mérvét, mennyiségét meghatározni, kiszámítani nem áll módunkban, legalább ez idő szerint nem lehet sem chemialag sem semmiféle más módon megállapítani azt, hogy e talajban levő különböző tápanyagokból mennyit képes a növény saját részére felhasználni azaz a chemialag kimutatott foszforkál és nitrogénből vagy bármely más szerves, avagy szervetlen anyagból mennyi van a növény által könnyen felvehető állapotban. Tehát a kimutatott tápanyagok bőséges jelenlétéből még korántsem lehet következtetést vonni, egyttal arra nézve is, hogy azok a növények által szintén oldhatók és felvehetőek lesznek s hogy azokat a növény képes lesz saját gyaraptására, szervezete felépítésére fordítani. A talajok egyes tápanyag iránti szükségleteiről más módon mint növénytermelési kísérletekkel magunknak pontos képet nem alkothatunk, mert ha jelen is vannak az összes legfontosabb tápanyagok nem okvetlenül bizonyos egyttal az is, hogy azok felvehetőek is. Ha pedig csak egyetlen egyben is hiányt szenved a növény az már igen jelentékenyen csökkent azok terméshozamát, mert termelési szabályként állitható fel az, hogy a növények sikeres termelése mindig a talajban minimális mennyiségben jelenlevő tápanyagtól van függővé téve. Ne sajnáljuk tehát erről műtrágyázási kísérletekkel meggyőződést szerezni s a hiányt ugyancsak ezek alkalmazásával pótolni.

CS. és KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ.

FERNOLENT

czipőfénymáz fekete és sárga czipők minden bőrminőséghez a legjobb fénymáz a világon és **fénycerém** világos czipőkhöz, a legszebb fényt adják és a **bört tartossá teszik**. Elviselt, toltosczipők rásza, vagy barna bőrből a **Lypsin** (diszfénymáz) által, mintha ujakká lennének.

Alapított 1832.

Gári raktár Wien, I., Schulerstrasse 24. Kapható mindenütt.

3315
1903 tkvi

Arveresi hirdetményi kivonat.

A csongrádi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Varga Mihály csanyi lakosnak, Vincze Jánosné szül. Vincze Mária csanyi lakos elleni 53 korona tőke s. jár. iránti végrehajtási ügyében a csanyi 420 számú betétben. A I. 1—2 sorszám alatt felvett, Vincze János és neje Vincze Mária nevén álló 1621 hrszámú 1 hold 1431 négyszögöl térfogatu Zsigerháti szántóföld és 1622 hrszámú ház és udvar a Zsigerháton az 1881. LX. t. cz. 156 §. a) pontja értelmében egészben 779 korona kikiáltási árban azzal, hogy az ezen jószágtestre 42 éven át 27 frt. 71 kr. évi váltásösszeggel törlesztendő 518 frt. 85 kr. váltástőke hátralék és jár. erejéig 1—14 alatt Gróf Károlyi Ferdinanda és társai javára bekebelezett zálogjognak még hátralékos részleteit vevő átvállalni és pontosan fizetni köteles, továbbá ugyancsak a csanyi 420 számú betétben. A III. 1—2 sorszám alatt felvett, Vincze János és neje Vincze Mária nevén álló 2029 hrszámú 422 négyszögöl és 2125 hrszámú 14 négyszögöl kisnyomási szántóföld az 1881. LX. t. cz. 156 § a) pontja értelmében egészben 11 korona ezennel megállapított kikiáltási árban az 1903. évi november hó 19 napjának d. e. 9 órájkor Csany község házában árverés alá fog bocsátatni s a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy ovadékpénzes értékpapirban a kiküldött kezéhez leteni, vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csongrádon, 1903. évi október 8.

A Csongrádi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.

Lauris
kir. albiró.

Egy jó házból való fiú
tanulónak
felvétetik Varga István vas-
kereskedésében Kiskunfé-
legyházán.

Naptárak

az 1904-ik évre, az őszes hazai kiadók által közrebocsátott fajtákban, nemkülönben zseb, tömb, fali és előjegyzési naptár kapható SZILBER JÁNOS könyvkereskedésében.

1 krajczáros
NAPILAP

„Függetlenség“

naponta kapható

Szilber Jánosnál

és az utcai rikkancsoknál.

SZŐLŐOLTVÁNYOK

melyek megeredéseért felelősség vállalatik!

Amerikai alanyon készült legkiválóbb csemege- és borfajokból teljesen fajtisztán, tökéletesen forrott, dús gyökérzetű példányok szokványminőségben mérsékelt áron, őszi vagy tavaszi szállításra megrendelhetők a

Küküllőmenti Első Szőlőoltványtelepnél

Medgyesén (Erdély.)

Tulajdonos GASPARI FRIGYES

okleveles szőlész, az erdélyi sz. gazdasági egyesület szőlészeti és borászati szakelődója. Barbu A. Stirbey herceg romániai szőlőtelepeinek igazgatója. N.-Küküllő vármegye v. szőlészeti biztosa, stb.

Lugas szőlőoltványok szintén mérsékelt áron.

Készlet egy millió.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kiváló szerencse TÖRÖKNÉL!!

Felülmulhatlanul

kedvez főarudánknak a szerencse. Rövid idő alatt 12 millió korona nyereségnél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek; csak a legutóbbi 5 hónapban a

3 legnagyobb nyeresémet és pedig:

a 605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. számú sorsjegyre

a 100.000 koronás főnyeresémet a 74366. számú sorsjegyre

a 90.000 koronás főnyeresémet a 109780. számú sorsjegyre

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyeresémet.

Ajánljuk ennél fogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt. — A most következő magy. kir. szabadalmazott 13 osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeresemény

jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeresemény a legszerencsésebb esetben

1.000.000 korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeresemény 400.000,

1 a 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a

80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000,

1 a 40.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000,

8 a 15.000, 36 a 10.000 korona és még sok egyéb;

összesen 55.000 nyeresemény és jutalom 14.459.000

korona összegben.

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

$\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy frt —.75 vagy K. 1.50; $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy K. 3.—

$\frac{1}{2}$ „ „ „ 3.— „ „ 6.—; $\frac{1}{1}$ „ „ „ 6.— „ „ 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk

f. évi november hó 2-ig

bizalommal hozzánk beküldeni.

TÖRÖK A. ES TSA

BANKHAZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körút 46/a. I. fiók: Váci-körút 4/a.

II. fiók: Múzeum-körút 11/a III. fiók: Erzsébet-körút 54/a.

Rendelőlevél levágandó. TÖRÖK A. ES TÁRSA bankháza Budapest.

Kérek részemre ..... I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget ..... korona összegben (utánvételezni kérem) a nem tetsző (postautalvánnyal küldöm) törlendő. (mellékelem bankjegyekben (bélyegekből))

Pontos
ezim: (

Sohasem kínálkozik az életben oly ritka alkalom, hogy csekély 2 frt. 96 kr.-ért következő remek aranyűteményt kaphatni **12 da ab. 2 frt 96 kr.**

1. Nickel horgony-rem zsebóra pontosan járó 3 évi jótállás mellett. 1. Valódi goldin pánczellánc vagy nickel, 3 drb. valódi goldin gyűrű legujabb facon Simmil briliánsal 2 drb. igen finom goldin nyakkendő, 2 drb. valódi goldin fülbevaló legujabb facon, 1 tok horgonyóra számára. 1 goldin brosch párisi system, 1 goldin, vagy nickel zsuzsu a láncra. Nem tetsző tárgy készségeit kicseréltetnek, vagy ára visszatérítetik, miáltal minden risico ki van zárva. Hasonló hirdetések utánzatok. Mind e 12 remek ékszer a horgony rem. órával együtt 2 frt. 96 kr. A pénz előleges kiütetés vagy utánvétellel kapható:

Kapellner & Holzer
óra és aranyáru gyári raktár nagyban elárúsítás
KRAKAÓ, Dietel-utca 63 (Austria.)
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve!

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”
jeggyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Az egész országban s különösen varró iskolákban be van vezetve.

Varrógép szétküldés
BÉCS, VI., Strauss.
Mariahilferstrasse 62.

Előnyösen ismert szétküldés tanítók hivatalnokok és egyesületek tagjainak.

Minden zörgés nélkül varrás könnyű járatu, egyszerű szerkezetében feltűnően elegans a legutóbbi idők leg-tökéletesebb vívmánya. Ez idő szerint a legelőnyösebb családi gép labhajtásra, bezárható fedéllel.

Elektra 5 sz. 41 frt. — 4 heti próba idő és 5 évi irásbeli jótállás biztosítatik.

Azon gépek, melyek a próba időben nem működnek kiváncsolszerűen, saját költségemre visszaküldhetők s készséggel visszaveszem. Tanítóknak, hivatalnokoknak, nem különben privát személyeknek sok ezer WERTHEIM varrógépet teljes megelégedésre szállítottam, amelyek bármelyike megtekinthető.

Kérjen elismerő leveleket és árjegyzéket!

Wertheim elektra 2. sz. 37 frt 50

Egy hold szőlő (1600 □-öl) az Urbán-uton eladó. Bővebb értesítést e lap kiadóhivatala ad.

CREME IDEAL

A legjobb kéz- és arczenőcs, kiváló finom és illatos, elmulaszt mindennemű bőrküritést, szeplőt, májfoltot, pattanásokat stb. Nem zsíros, nappal is használható, mert nem látszik a bőrön, kitűnően tartja az arcport, azért mulatságok előtt kitűnően alkalmas.

Gyönyörű kiállításban ára 1 korona. — Venus mosdóvíz 1 korona és hozzávaló szappan 80 fillér. — Kapható a főraktárban

VÖRÖS KERESZT GYÓGYSZERTÁR TORONTÁL-SZÉCSÁNY. CSONGRÁDON:
Wiesner Lajos gyógyszerész úrnál „SZT.-RÓKUS” gyógyszer-tár.

Betegek egészségesek lettek, gyengék erősek lettek.

Kiváló életelixir, híres orvostudor által feltalálva, mely minden ismert bajt gyógyít. A csodával határos gyógyítások öröket el vele. A régi világ titka, a hosszú élet, meg van fejtve.

Évek hosszú során át türelmesen tanulva és kutatva a mult poros aktáiban és a jelen orvosi tudományokban, dr. Wood amerikai orvos azt a csodás kijelentést teszi, hogy ő az életelixirt feltalálta és képes vele délszaki gyökerek keverésének segítségével, melyeket csak ő ismer és melyekből az életelixir előállítatik, a mi gyümölcse az évek óta tartó kutatásának, minden betegségét, mely az emberi testet bántja, meggyógyítani. Semmi kétség, hogy az orvos ez állítása valóság és a csodálatos gyógyítás, melyet naponként elért, nagyon is megleltető bizonyít. Elmélete, melyvel előhozakodik, észbeli, széleskörű tapasztalatokon nyugszik, melyeket éveken át az orvosi praxisban szerzett. Egyetlen szenvedés se mulasztja el e csodás „életelixirt”, mint a hogy ő nevezi, megpróbálni. Egyes gyógyítások kiválóan figyelemreméltók s majdnem hihetetlenek, ha nem bizonyítanák hitelt érdemlő tanúk.

Az orvosok által feladott betegek családjának és barátainak teljes egészségben visszaadták. Rheumatizmus, neuralgia-gyomor-, máj-, vese-, vér- és lőrbetegségek és hólyagbajok eltűnnek mint bűvészet által. Főfájás, derékfájás, idegesség, hideglelés, aszkór, köhögés, hűlés, katarrius, bronchitis és minden torok és tüdőbaj vagy más egyéb szervek megjavulnak oly idő alatt, mely egyszerűen csodálatos.

Tiszítja az egész szervezetet, vért és szöveteket, az idegek normális erejét visszaadja és az egészségre csakhamar ismét helyreáll.

Ára: 6 üveg 6 kor., 12 üveg 10 kor. A szétküldés utánvétel vagy a pénz előleges beküldése mellett vámmentesen történik. Megrendeléseket elfogad Petrovics Miklós, Budapest, IV., Bécsi-utca 2.

Kopaszfejú voltam!

Kevés évvel ezelőtt fejem még kopasz volt. Atyám és nagyapám is kopaszfejek voltak. Anyám haja természetből fogva nagyon gyér volt. Kibékültem azon gondolattal, hogy kopaszfejú maradok, míg egy napon, Svajczban való kirándulásom alkalmával, Epstein L. világhírű vegyészszel Baseltől megismerkedtem, ki tölem társalgásunk alkalmával rövidesen azt kérdezte, vajjon nem kívánom-e, hogy dús hajzattal bírjak? Természetesen feleletet kíváncsi lévén, igenlőleg feleltem. Erre elbeszélte nekem, hogy egész életén keresztül a vegyészeti tanulmányozta és különösen a haj betegségeket foglalkozott. Szavai megerősítésére mindjárt adott is egy doboz „Sámson” nevű hajnövesztőt. Rövid ideig használtam a préparátust. Három hét múlva hajam ujulni kezdett és negyven nap múlva fejem teljesen be volt fedve. A kenőcs egy részét két barátomnak jutattam; az egyiknek, egy nőnek, haja majdnem teljesen kihullott. A hajtalaj erősbülése mindkét esetben bámulatos volt. Ezóta árusítom a „Sámson” pomádét, melyet a felfedezőtől nyerem. Azon helyzetben vagyok, hogy mindkét nemre való egyenlően sikeres erős hatásának százakra menő példákkal szolgálhatok. Nem titkos szer. Ninesen számára fényes étköltám. A hajtalajra való rendkívüli táplálórején kívül előnyei a haj növéseinek felélesztésében és annak fentartásában állanak. Kezeskedem, hogy a bőre vagy hajra ártalmas alkatrészeket nem tartalmaz. Hogy mindenki szerem értékéről meggyőződhessék, kívánatra bárkinek próbát küldök. Ha azután találja, hogy a haj nőni kezd, csekély árért egy további mennyiséget küldök. 1 doboz 6 korona, 3 doboz 12 korona, 6 doboz 20 korona.

Főelrusító Magyarország részére:
D. SCHÖN
Bécs, VI., Gumpendorferstrasse 35.

Minden olvasónak, ki pontos címét velem tudatja és 20 fillért bélyegben portó gyanánt mellékel, azonnal egy kis próbát ingyen beküldök.

Karcsúság
és egytátt tartós egészség elérésére tessék használni a növényekből készített **valódi keleti tündér-cseppeket.** Nincs erős test, nincs erős csipő, hanem fiatalos nyulánság, tetszetős alak, graciózus formájú test, az életmód változtatása nélkül. Teljesen veszélymentes soványító kúra. Kollémas, egyszerű használati mód. Nem diéta. Nem gyógyszer. Természetes növénykivonat, jótállás, hogy az egészségre nincs káros hatással. Természetes hatása. Csak elismerő nyilatkozatok.

Ezen orvosi kiválóságuktól jónak talált cseppek nyulánskák teszik a testet, de az egészségre nincs káros hatása, mint más készítményeknek. Nem használati hatásuk, hanem direkt az emésztésre és a zsírszövet-sejtekre hatnak, az arcvonásokat ifjítják és a testet ruganyossá és erőssé teszik. **Kimaradhatatlan hatása nőnél, férfinél és gyermeknél.** Egy nagy üveg ára, sokáig eltart, 5 K., 3 üveg 12 K., 6 üveg 20 K. Szétküldés titoktartással utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése esetén. Megrendelések intézendők:

Petrovics Miklóshoz, Budapest, IV., Bécsi-utca 2.

A szép kebel

a legelőkelőbb női báj, melyben a természet a legkevesebb bökésű. A hölgyek tehát örömmel fognak értesülni, hogy létezik egy teljesen veszélytelen szer, melylyel a természetet szelid módon kényeztetjük, hogy e tekintetben kevésbé fukar legyen. Ez az előkelő hölgyek előtt már ismeretes fukar a **valódi keleti Vénus-balsam**, melyet a leghíresebb orvosok javallják és tényleg azon tulajdonsággal bír, hogy a kebleket kifejleszti és újra helyrehozza, a szöveteket erősíti, a vállak csontkiugrásait elsimítja, a menyhímben a kebleknek egyáltalában bizonyos emelkedést kölcsönöz. Hatása abban áll, hogy a táplálék átváltozását plasztikus állapotba megkönyviti és elősegíti, mely utóbbiak a kebel táján rakodnak le. A már egyszer elért siker a jövőben minden különös kezelés nélkül fennáll. Eltett hatása folytán a **valódi keleti Vénus-balsam** azonkívül friss arcszínét kölcsönöz, az arcvonásokat szépíti és egészben fiatalít. Minden természet részére hasznos, épp úgy a kifejlődésben levő fiatal leány, mint már teljesen kifejlett asszony számára. Ugyanaz a sovány, hűszegény férfiaknál is hasonló szolgálatot tesz. Semmi esetben sem lehet a legkevesebb sem ártalmas az egészségre. — Ára egy nagy üvegnek, sokáig eltart, 5 kor., utánvétellel vagy előleges fizetés ellenében. — Rendelések címzendők:

Petrovics Miklós, Budapest, IV., Bécsi-utca 2.